

Vantaan vammaisneuvoston kannanotto / kommentit
Vanhus- ja vammaispalvelut
Erityisasumisen tulosalue

22.5.2018

ASIA:

Vaikeavammaisten asumispalvelujen selvitys sosiaali- ja terveyslautakunnalle

Kommentit selvitykseen vaikeavammaisten palveluasumisen vaihtoehtoista

Selvitys on kokonaisuudessaan hyvä ja kattava.

Selvityksen eri kohdissa tulee hyvin esille asiakkaan oikeus valita ja päättää itse asumispalveluistaan. **Oikeanlainen palvelujen henkilökohtaistaminen** vaatii aina hyvän ja kattavan asiakkaan yksilölliset tuentarpeet huomioivan **palvelusuunnitelman**. Selvityksessä pitäisi mielestäni erikseen korostaa palvelusuunnitelman tärkeyttä.

Sivulla 8 henkilökohtaisen budjetin esittelyssä pohditaan monipuolisesti asiakkaan omien valintojen merkitystä, nämä seikat tulee huomioida jo palvelusuunnitelmaa laadittaessa ja sen jälkeen on mietittävä, mikä palvelujen tuottamistapa vastaa parhaiten asiakkaan tarpeisiin.

Huomioitavaa on myös, että **henkilökohtainen budjetti ja palveluseteli vaativat henkilön tuen tarpeen laajaa ja perusteellista selvitystä, jotta näihin palvelunjärjestämistapoihin myönnettävä rahasumma vastaisi henkilön todellista tuen tarvetta.**

Edelleen sivulla 8 henkilökohtaista budjettia käsittelevässä kohdassa mainitaan, että vammaisen henkilön tulee saada tarvittaessa apua valintojen ja päätösten tekemiseen. Tämä on kuitenkin erittäin tärkeää jo palvelusuunnitelmaa laadittaessa. **Tuettu päätöksenteko** on ensiarvoisen tärkeä keino, taata vammaiselle ihmiselle mahdollisuus päättää itse omista palveluistaan. Tuetun päätöksenteon avulla vaikeimminkin vammaisen voisi vaikuttaa omaan palvelusuunnitelmaansa ja sen myötä esim. itselleen mieleiseen ja tarkoituksenmukaiseen asumismuotoon.

Kohta 5, johtopäätökset

”Vantaan kaupunki tarvitsee kilpailutettuja palveluntuottajia, jotta voimme varmistaa niille asiakkaille, jotka eivät halua **tai pysty** käyttämään palveluseteliä tai henkilökohtaista budjettia, laadukkaan ja juuri heitä palvelevan mahdollisuuden.”

Sana ”pysty” tulee jättää pois. Se viittaa **voimavararajoitukseen**, joka on ristiriidassa ihmisten yhdenvertaisen valinnanvapauden ja itsemääräämisen kanssa. Riittävän tuen (tuetun päätöksenteon) avulla jokainen henkilö, myös vaikeasti vammainen, pystyy valitsemaan itselleen tärkeitä asioita ja oman

elämänsä kannalta tarkoituksenmukaisia tukimuotoja. Ketään ei voi rajata valinnanvapauden ulkopuolelle mielivaltaisesti esim. lääkärin tai palveluohjaajan mielipiteen perusteella.

Kohtaan 4 (joko 4.1 tai 4.2) tulee lisätä palvelusuunnitelma sekä tuettu päätöksenteko. Monet vaikeavammaiset tarvitsevat läheisen tai useamman läheisen apua sekä tukea valinnoissa ja päätöksenteossa. Tuettu

päätöksenteko on oleellinen osa koko palvelusuunnitelman laadintaa ja vain siten vaikeastivammaiset voivat aidosti vaikuttaa omien palveluidensa henkilökohtaistamiseen.

Kuten selvityksessä mainitaan, on tärkeää säilyttää yhtenä asumispalvelujen järjestämisvaihtoehtona maksusitoumus ns. ”suoraostot”, jotta turvataan vammaiselle henkilölle mahdollisuus halutessaan jatkaa asumista jo kodiksi muodostuneessa paikassa.

Sivu 3 Lauseen loppu : ”.....pitkäaikaisesta sairaudesta johtuvan hoidon vaativuuden ja fyysisen vaikeavammaisuuden vuoksi.” Loppuosa tulee ottaa pois, koska se rajaa kehitysvammaiset selvityksen ulkopuolelle.

Selvityksessä korostetaan hyvin kilpailutuksessa käytettäviä laatukriteereitä. Jos asumispalveluiden kilpailutusta jatketaan, on nimenomaan painotettava laatua.

Kari Ali-Yrkkö
Vammaisneuvoston puheenjohtaja
Neuroliitto ry

Kristiina Mäkelä
Vammaisneuvoston jäsen
Vantaan
Kehitysvammaisten Tuki ry